सम्पातं च प्रपातं च महापातं निपातनं ।
चक्रं तिर्यक् चोर्द्ध्वमष्टमं लघुसंज्ञकं ॥५७॥

तस्मात् समारुह्य मत्पृष्ठं । येन सुखेन तत् सरः प्रापयामि । तथानुष्ठिते हिरण्यकस्तत्क्षणादिव तस्योपरि समारूढः । सो ऽपि तमादाय सम्पातोड्डयनेन प्रस्थितः । ततः शनैः शनैस्तेन सह तत् सरः प्रचलितः । एतस्मिन्नन्तरे लघुपतनकं मूषिकाधिष्ठितं दूरतो ऽपि दृष्ट्वा देशकालविदसामान्यः काको ऽयमिति मत्वा सत्वरं मन्थरको जले प्रविष्टः । लघुपनतको ऽपि तीरस्थतरुकोटरे हिरण्यकं मुक्त्वा स्वयं शाखाग्रमारुह्य तारस्वरेण प्रोवाच । भो मन्थरक मन्थरक आगच्छागच्छ । तव मित्रमहं लघुपतनको नाम वायसश्चिरात् सोत्कण्ठहृदयः समायातः । तदागत्यालिङ्ग्य मां । उक्तं च यतः ।

किं चन्दनैः सकर्पूरैस्तुहिनैः शीतलैश्च किं ।
सर्वे ते मित्रगात्रस्य कलां नार्हन्ति षोडशीं ॥५८॥

तथा च । केनामृतमिदं सृष्टं मित्रमित्यक्षरद्वयं ।
आपदां च परित्राणं शोकसन्तापभेषजं ॥५९॥

तच्छ्रुत्वा निपुणतरं परिज्ञाय पुलकिततनुरानन्दाश्रुपूरितनयनो मन्थरकः सत्वरं सलिलान्निष्क्रम्य प्रोवाच । एह्येहि मित्र आलिङ्ग्य मां । चिरकालात् त्वं न मया परिज्ञातः । तेनाहं सलिलान्तं प्रविष्टः । उक्तं च । यस्य न ज्ञायते वीर्यं न कुलं न विचेष्टितं ।
न तेन संविदं कुर्यादित्युवाच बृहस्पतिः ॥६०॥

एवमुक्त्वा लघुपतनको वृक्षादवतीर्य तमालिङ्गितवान् । तथा साधु चेदमुच्यते ।

अमृतस्य प्रवाहैः किं कायक्षालनसङ्गतैः ।
चिरान्मित्रपरिष्वङ्गो यो ऽसौ मूल्यविवर्जितः ॥६१॥

एवं तौ द्वावपि विहितालिङ्गनौ पुलकितशरीरौ वृक्षादधः समुपवि